

Generell eierskapskontroll

Leka kommune

2026

EK1062

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Leka kommunes kontrollutvalg.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 19.07.2026

Marius Johnsborg

Oppdragsansvarlig revisor

Marie Husøy Sæther

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført en eierskapskontroll på oppdrag fra kontrollutvalget i Leka kommune. Formålet har vært å undersøke om kommunen utøver eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer, og om kommunen har rutiner som legger til rette for god eierstyring.

Leka kommune har overordnede rammer for eierstyring gjennom eierskapsmeldingen fra 2022, og kommunen er representert i eierorganene ved sentrale folkevalgte. Samtidig er eierskapsmeldingen ikke behandlet i inneværende valgperiode, og opplæring, informasjonsflyt og politisk forankring av eiersaker er bare delvis fulgt opp.

Revisor har i den undersøkte perioden funnet én sak om eierstyring til politisk behandling, noe som gir et begrenset grunnlag for å vurdere praksis for saksforberedelse. Kommunen har ikke etablert formelle rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av eierskap, og oppfølgingen er i stor grad personavhengig.

Revisor vurderer at Leka kommune i noen grad utøver eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer, men at kommunen ikke har rutiner som i tilstrekkelig grad legger til rette for god og systematisk eierstyring.

Revisor anbefaler at kommunen:

- legger fram eierskapsmelding for politisk behandling i inneværende valgperiode
- avklarer mandat og myndighet for kommunens eierrepresentanter gjennom egne vedtak
- fastsetter overordnede prinsipper for godtgjøring av eierrepresentanter og styreverv
- sikrer opplæring i eierstyring for folkevalgte
- etablerer rutiner for informasjonsflyt og politisk forankring av eiersaker
- etablerer rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av kommunens eierskap

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord.....	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse.....	4
1 Innledning	5
1.1 Bestilling	5
1.2 Problemstillinger	5
1.3 Avgrensning.....	5
1.4 Om kommunalt eierskap	5
1.5 Metode	7
1.6 Uttalelse om rapport.....	8
2 Kommunens utøvelse av eierstyring.....	9
2.1 Problemstilling	9
2.2 Eiernes styringsdokumenter – eierskapsmelding.....	9
2.2.1 Kriterier	9
2.2.2 Data om eierskapsmelding	9
2.2.3 Revisors vurdering	12
2.3 Eierrepresentasjon.....	13
2.3.1 Kriterier	13
2.3.2 Data om eier og eieroppfølging	13
2.3.3 Revisors vurdering	14
2.4 Kommunestyret som eier og eieroppfølging	15
2.4.1 Kriterier	15
2.4.2 Data om eier og eieroppfølging	15
2.4.3 Revisors vurdering	17
3 Tilrettelegging for god eierstyring	19
3.1 Problemstilling	19
3.2 Saksforberedelser og utredning av eierskap	19
3.2.1 Kriterie	19
3.2.2 Data om saksforberedelser.....	19
3.2.3 Revisors vurdering	21
3.3 Internkontroll, rapportering og administrativ tilrettelegging	22
3.3.1 Kriterie	22
3.3.2 Data om rutiner og tilrettelegging	22
3.3.3 Revisors vurdering	22
4 Konklusjon	24
5 Anbefalinger.....	25
Kilder	26
Vedlegg 1 – Utledning av Kriterier.....	27
Vedlegg 2 - Spørreundersøkelse.....	31

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Leka kommune behandlet sak 18/25 – *Bestilling av generell eierskapskontroll* – i møte 24.09.2025. Bestillingen er forankret i kommunestyrets plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024–2028, der eierskapskontroll er prioritert som første prosjekt i planperioden.

Kontrollutvalget har bedt revisor gjennomføre en generell eierskapskontroll for å undersøke om Leka kommune utøver sin eierstyring i tråd med lovkrav, nasjonale anbefalinger og kommunestyrets egne føringer, samt om kommunen har et system som legger til rette for god eierstyring. Kontrollen tar utgangspunkt i kommunens eierskapsmelding vedtatt i 2022.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

- Utøver Leka kommune eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer?
- Har kommunen rutiner som sikrer tilrettelegging for god eierstyring?

1.3 Avgrensning

Kontrollen avgrenses mot den løpende driften i selskapene, og vurderingen gjelder kommunen som eier, ikke selskapenes måloppnåelse eller virksomhet. Kontrollen omfatter ikke kommunale oppgavefellesskap.

1.4 Om kommunalt eierskap

Når en kommune organiserer virksomhet i selskaper eller andre selvstendige rettssubjekter, endres rammene for folkevalgt styring og kontroll. Kommunestyret kan ikke styre virksomheten gjennom ordinær linjeorganisering, men må utøve sin innflytelse gjennom eierrollen og de formelle eierorganene i selskapene. Samtidig har kommunestyret det overordnede ansvaret for kommunens virksomhet og verdier, også der oppgaver er lagt til selskaper, jf. kommuneloven § 5-3.

God eierstyring forutsetter tydelige roller og rammer for hvordan kommunen som eier skal utøve sin innflytelse. Dette omfatter blant annet fastsettelse av prinsipper for eierstyring, avklaring av formålet med eierskapene, valg og oppfølging av eierrepresentanter samt

systemer for informasjon og rapportering. Eierskapsmeldingen er et sentralt styringsverktøy i denne sammenhengen, og skal bidra til politisk forankring og oversikt over kommunens eierskap, jf. kommuneloven § 26-1. Anbefalte prinsipper for god kommunal eierstyring er nærmere beskrevet i *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll* (KS, 2020).

Hva som anses som god praksis for kommunalt eierskap er ikke uttømmende regulert i lov. KS' anbefalinger gir derfor veiledning til kommunene om hvordan eierrollen kan utøves innenfor rammene av lovverket, og benyttes ofte som referanse både av kommuner og kontrollorgan. Disse anbefalingene, sammen med kommuneloven og kommunestyrets egne vedtak, utgjør et sentralt grunnlag for revisjonskriteriene i denne eierskapskontrollen (Kommuneloven § 23-4; KS, 2020; RSK 002).

I årsregnskapet for Leka kommune 2025 er kommunens eierskap i ulike bedrifter presentert i note 5.

Selskapets navn	Henvisning i balansen	Eierandel i %	Eventuell markeds-verdi	Balanseført verdi 31.12.24	Balanseført verdi 31.12.25
Egenkapital KLP	22141090			3 388 252,00	3 650 413,00
Revisjon Midt-Norge SA	22170101			15 000,00	15 000,00
Egenkapitalinnskudd Konsek Trøndelag IKS	22170102			25 000,00	25 000,00
Namdal Rehabilitering IKS	22170300	3,84 %		15 715,00	15 715,00
Namdal Rehabilitering IKS	22170301	3,84 %		20 000,00	20 000,00
Coop Leka SA	22170302			300	300
Leka Industriselskap AS	22170403	76,88 %		403 650,00	403 650,00
Gutvik Fiskemottak A/L	22170408			10 000,00	10 000,00
Namdalslshagen AS	22170411	1,72 %		39 480,00	39 480,00
Leka Vassverk A/L	22170601			70 500,00	70 500,00
Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS	22170900	8,50 %		8 420 000,00	8 420 000,00
NTE-aksjer	22170901	1 %		7 500 000,00	7 500 000,00
Sum				19 907 897,00	20 170 058,00

Kilde: Leka kommunes Årsregnskap 2025

Tabell 1 – Tabellen viser Leka kommunes aksjer og eiendeler, med balanseført verdi.

I tabellen finnes to poster som omhandler Namdal Rehabiliteringssenter. Begge postene er på 3,84 %, men med ulik balanseført verdi. I Brønnøysundregisteret står Leka kommune oppført med 3,84 % andel av selskapet.

1.5 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i samsvar med RSK 002 – Standard for eierskapskontroll. Metodevalget er tilpasset formålet med kontrollen og de fastsatte problemstillingene, og retter seg mot kommunen som eier.

Revisor har benyttet en kombinasjon av metoder. Revisor har gjennomgått kommunens eierskapsmelding, relevante politiske vedtak og protokoller fra generalforsamlinger, representantskap og andre eierorgan.

Det er gjennomført intervju med ordfører og kommunedirektør for å innhente informasjon om kommunens utøvelse av eierrollen, herunder roller, ansvar og praksis for eierstyring. Referat fra intervju er verifisert av informantene. I tillegg er det sendt ut en spørreundersøkelse til samtlige faste medlemmer av kommunestyret. Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge erfaringer, kunnskap og oppfatninger knyttet til kommunens eierstyring.

Det er hentet inn sju protokoller for selskap som kommunen er eier av, for å kontrollere om kommunens eierrepresentant har stilt på generalforsamling/representantskap.

For å finne data til å belyse rutiner og tilrettelegging er kommunestyreprotokoller fra januar 2025 til mars 2026 gjennomgått. Her ble det funnet en sak som er direkte knyttet til eierstyring. Saksfremlegg til denne saken er brukt som eksempel i rapporten.

Det er gjennomført en kort spørreundersøkelse blant de faste kommunestyrerepresentantene i kommunen. 13 respondenter fikk tilsendt undersøkelsen. Av disse fullførte 7, og en respondent har delvis fullført. 5 respondenter gjennomførte ikke undersøkelsen. Spørreundersøkelsen hadde til hensikt å kartlegge om de folkevalgte er kjent med prosesser og får informasjon om kommunens eierstyring.

Revisor har utledet kriterier med utgangspunkt i autoritative kilder, jf. vedlegg 1. Kriteriene er deretter konkretisert og tilpasset de problemstillingene som undersøkes i denne kontrollen. Dette innebærer at det er gjort et utvalg og en operasjonalisering av relevante krav og anbefalinger, slik at kriteriene er egnet for å belyse problemstillingene.

I revisjonsarbeidet er kunstig intelligens (KI) benyttet som et støtteverktøy, i form av Microsoft Copilot. Bruken har skjedd i tråd med Revisjon Midt-Norge SA sin policy for bruk av KI. KI har vært brukt til språklig og strukturell støtte i utarbeidelsen av dokumenter. Alle faglige vurderinger, analyser, kriterier og konklusjoner er foretatt av revisor, og rapporten er kvalitetssikret i henhold til Revisjon Midt-Norge SA sin kvalitetssikringsordning.

Denne eierskapskontrollen bygger på et begrenset antall datakilder og metoder. Intervjuene gir innsikt i sentrale aktørers forståelse og praksis knyttet til eierstyring, men funnene kan være preget av informantenes egne vurderinger. Spørreundersøkelsen til kommunestyrets medlemmer gir et bredere bilde, men svarene baserer seg på selvrapporterte oppfatninger og kan variere i grad av detalj og kunnskap. Dokumentanalysen avhenger av tilgjengelig og fremlagt dokumentasjon. Samlet sett vurderes datagrunnlaget som tilstrekkelig for å belyse problemstillingene, men resultatene må tolkes i lys av disse metodiske begrensningene.

1.6 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til ordfører (med kopi til kommunedirektør) for uttalelse 12.06.2026. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 16.07.2026 fra kommunedirektøren, med ordfører på kopi:

«Jeg har ikke noen ytterligere kommentarer til denne. Har nettopp snakket med ordfører og det har ikke han heller.»

Det er ikke gjort endringer i rapporten med bakgrunn i denne uttalelsen.

2 KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERSTYRING

2.1 Problemstilling

- Utøver Leka kommune eierstyring i tråd med lovkrav, nasjonale anbefalinger og kommunestyrets egne føringer?

Problemstillingen gjelder om kommunen har fastsatt tydelige og politisk forankrede rammer for utøvelse av eierrollen. Undersøkelsen omfatter blant annet eierskapsmeldingen, kommunens prinsipper for eierstyring og kommunestyrets overordnede føringer for eierskapet.

2.2 Eiernes styringsdokumenter – eierskapsmelding

2.2.1 Kriterier

- Kommunestyret skal minst én gang i valgperioden vedta en eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven.
- Eierskapsmeldingen skal inneholde prinsipper for eierstyring, oversikt over kommunens eierskap og formål med eierskapet.

2.2.2 Data om eierskapsmelding

Leka kommune har en eierskapsmelding datert 16.06.2022. Kommunestyret vedtok eierskapsmeldingen i sak 31/2022, jf. saksmappe 2022/200. Som del av datainnsamlingen har revisor gjennomført intervju med ordfører og kommunedirektør. Ordføreren opplyser at han ikke kjenner til at det er vedtatt en ny eller revidert eierskapsmelding etter eierskapsmeldingen fra 2022, og viser til at denne tilhører forrige valgperiode. Kommunedirektøren opplyser at kommunen planlegger politisk behandling av eierskapsmeldingen i 2026. Begge intervjuobjektene bekrefter at eierskapsmeldingen gir en samlet oversikt over kommunens eierskap og beskriver kommunens prinsipper for eierstyring, slik disse fremgår av meldingen.

Eierskapsmeldingen er utarbeidet som et overordnet politisk styringsdokument og inneholder kommunens prinsipper for eierstyring. Meldingen redegjør blant annet for kommunens overordnede mål med eierskapet, valg av selskapsform, og hvilke styringskonsekvenser ulike organisasjonsformer har for kommunen som eier. Det fremgår videre føringer for avgrensning mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private aktører.

Eierskapsmeldingen inneholder også generelle omtaler av sentrale tema i kommunalt eierskap, herunder selskapsformer, eierorganer, styrets rolle, habilitet, eierstrategi og rapportering mellom selskap og kommune. Meldingen beskriver videre rutiner og prinsipper knyttet til eiermøter, politiske avklaringer i forkant av møter i selskapene og rapportering fra selskapene til kommunen. I tillegg inngår et tentativt årshjul for rapportering og kontakt mellom eier og selskap, samt en nærmere omtale av kommunens roller som eier, bestiller og deltaker i interkommunale samarbeid.

Meldingen inneholder også prinsipper knyttet til utøvelse av eierrollen, herunder forventninger til styresammensetning og kompetanse, bruk av valgkomité ved styreutnevnelser, krav til balansert kjønnsrepresentasjon i styret og håndtering av habilitet for folkevalgte og ansatte med verv i selskaper. Videre omtales godtgjøring for styreverv, og det fremgår at kommunen skal foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøringsnivå i forbindelse med behandling av eierskapsmeldinger.

Eierskapsmeldingen gir en samlet og systematisert oversikt over kommunens eierskap og samarbeid, strukturert etter organisasjonsform. Oversikten omfatter blant annet interkommunale selskaper (IKS), aksjeselskaper (AS), samvirkeforetak (SA), kommunale oppgavefelleskap og øvrige interkommunale samarbeid. For hvert selskap eller samarbeid beskrives organisasjonsform, kommunens eierandel og selskapenes formål blir kort presentert. Tabellen under viser eksempler.

Selskap	Eierandel	Formål
Nord-Trøndelag elektrisitetsverk Holding AS	1 %	NTE Holding AS er et trøndersk eid fornybarselskap som har fokus på kundens framtidige behov. Konsernet utvikler, produserer og leverer fornybar energi, energi- og installasjonstjenester og digital infrastruktur. Tidligere eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune, men eierskapet ble overdratt til alle kommuner i tidligere Nord-Trøndelag i forbindelse med opprettelsen av Trøndelag fylkeskommune.
Leka Industriselskap AS	76,88 %	Å stå for bygging og utleie av industri- og forretningsbygg. Å finansiere eller yte finansiell bistand til næringsdrivende og bedrifter i Leka, herunder aksje- og andelstegning. Å bistå næringsdrivende og bedrifter i forbindelse med etablering eller utvidelse av næringsvirksomhet.
Inam AS (Namdalslagen)	1,71 %	Skape en god samarbeidsarena for utvikling og koordinering av kunnskapsbasert næringsvirksomhet i Namdalskommunene. Dette skal skje i tilknytning til en eiendom hvor INAM AS skal være leietaker. Selskapet skal innenfor rammen av bedriftsøkonomiske prinsipper, lokalt legge til rette for at Namdalen beholder eksisterende kompetanse, utvikler ny, og tiltrekker seg tilleggskompetanse fra eksterne miljø. Selskapet kan ved aksjeinnskudd eller på annen måte engasjere seg i virksomheter.
NTS ASA	11 400 aksjer	Å foreta produksjon, videreforedling og salg av marine arter samt servicevirksomhet og annen tilknyttet virksomhet, transportvirksomhet og maritim virksomhet, samt ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper.

Kilde: Eierskapsmelding Leka kommune 2022

Tabell 2: Viser utdrag fra eierskapsmeldingen til Leka kommune 2022.

For aksjeselskapene er formålet i hovedsak knyttet til lokal og regional næringsutvikling, tilrettelegging for industri- og næringsarealer og forvaltning av kommunale verdier. For interkommunale selskaper er formålet i hovedsak å ivareta lovpålagte eller felles kommunale oppgaver gjennom samarbeid med andre kommuner, herunder tjenester innen avfall, havnedrift, rehabilitering, museumsvirksomhet og krisesentertilbud. Samvirkeforetakene er i meldingen beskrevet som virkemidler for å ivareta næringsmessige og samfunnsmessige formål, blant annet innen fiskeri, vannforsyning, reiseliv og revisjon.

I spørreundersøkelsen som ble sendt ut til kommunestyrerepresentantene svarer 5 av 7 respondenter at de er kjent med at kommunen har vedtatt en eierskapsmelding. 5 av 7 svarer også at de er kjent med at eierskapsmeldingen inneholder oversikt over kommunens eierforhold i selskaper. 3 av 7 har kjennskap til at eierskapsmeldingen også inneholder formål med eierskapet. 4 av 7 har kjennskap til at eiermeldingen inneholder prinsipper for eierstyring.

2.2.3 Revisors vurdering

Revisor vurderer at eierskapsmeldingen i stor grad oppfyller kravet til innhold, men at kommunestyret ikke har vedtatt eierskapsmelding i inneværende valgperiode. Eierskapsmeldingen inneholder generelle prinsipper for eierstyring.

Kommunestyret vedtok siste eierskapsmelding for Leka kommune i 2022. Kommunedirektør opplyser at kommunen planlegger politisk behandling av revidert eierskapsmelding i 2026. På kontrolltidspunktet foreligger det dermed ikke en eierskapsmelding vedtatt i inneværende valgperiode. Revisor vurderer at kriteriet om at kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst én gang i valgperioden, per i dag ikke er oppfylt. Det gjenstår imidlertid tid i valgperioden til å gjennomføre en slik behandling.

Eierskapsmeldingen fra 2022 inneholder prinsipper for eierstyring, herunder føringer for valg av selskapsform, styresammensetning og håndtering av habilitet. Meldingen gir videre en samlet oversikt over kommunens eierskap og samarbeid, med angivelse av organisasjonsform, eierandel og formål til selskapene. De angitte formålene synes i hovedsak å være selskapenes formål, ikke kommunens særskilte formål med eierskapene. Revisor vurderer derfor at kriteriet knyttet til innholdet i eierskapsmeldingen er delvis oppfylt.

2.3 Eierrepresentasjon

2.3.1 Kriterier

- Kommunestyret bør avklare mandat og myndighet for kommunens eierrepresentanter.
- Kommunen bør være representert i selskapenes eierorgan.
- Kommunestyret bør ta stilling til overordnede prinsipper for godtgjøring av styreverv.
- Eierrepresentanter bør være sentrale folkevalgte.

2.3.2 Data om eier og eieroppfølging

Eierskapsmeldingen for Leka kommune fra 2022 beskriver at kommunens eierskap utøves gjennom eierrepresentanter i selskapenes eierorganer, og at eierrollen skal utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og overordnede føringer. Meldingen legger til grunn at prinsipielle spørsmål bør forankres politisk i forkant av møter i eierorganene, og at informasjon og erfaringer fra selskapene bør bringes tilbake til kommunen. Eierskapsmeldingen inneholder ikke nærmere avklaring av mandat, fullmakter eller rapporteringsplikt for kommunens eierrepresentanter.

Delegeringsreglementet for Leka kommune gir ordfører myndighet til å representere kommunen i generalforsamlinger, årsmøter og tilsvarende eierorganer der det ikke er oppnevnt særskilte representanter. Reglementet gir også ordfører adgang til å bemyndige andre folkevalgte til å delta i disse møtene. Utover dette inneholder delegeringsreglementet ikke bestemmelser om egne mandater eller nærmere avklaringer av myndighet for eierskapsrepresentanter. Delegeringsreglementet ble vedtatt av kommunestyret 12.06.2025 i sak 36/2025.

Kommunestyret vedtok i sak 60/23, 26.10.2023, oppnevning av kommunens representanter til en rekke eierfora for perioden 2023–2027. Vedtaket viser at ordfører i flere tilfeller er oppnevnt som kommunens representant, med varaordfører som vararepresentant. I samme sak har kommunestyret i enkelte tilfeller oppnevnt andre navngitte representanter og vararepresentanter til konkrete selskaper og eierfora. Vedtaket innebærer dermed at kommunens representasjon i eierorganene dels følger vervene som ordfører og varaordfører, og dels er knyttet til særskilte personvalg foretatt av kommunestyret.

Eierskapsmeldingen omtaler godtgjøring av styreverv og beskriver at kommunen skal foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring i forbindelse med eierskapsmeldingen. Revisor har ikke

funnet dokumentasjon på at kommunestyret har vedtatt egne overordnede prinsipper for godtgjøring av styreverv utover det som fremgår av eierskapsmeldingen.

Ordfører opplyser at det ikke gis særskilt godtgjøring for rollen som eierrepresentant utover skyss- og reisegodtgjørelse, og at rollen anses som en del av ordfører- og varaordførervervet.

I intervju opplyser ordfører at det som hovedregel er ordfører og varaordfører (vararepresentant) som representerer kommunen i selskapenes eierorganer. Han opplyser videre at kommunen er representert i eierorganene i sentrale selskaper der kommunen har eierinteresser. Kommunedirektør opplyser at ingen i administrasjonen er eierrepresentanter, og at rollen i hovedsak ivaretas av ordfører. Revisor har kontrollert de oppnevnte representantene opp mot kommunens oversikt over folkevalgte og funnet at disse også er folkevalgte. Revisor har hentet protokoller fra generalforsamlinger, representantskap eller årsmøter til 7 selskaper som kommunen er eier/deleier i. Kommunens representant har møtt i seks av møtene.

Revisor har ikke funnet generelle mandatbeskrivelser for kommunens eierrepresentanter, men har funnet ett eksempel på et tydelig mandat i en konkret sak, jf. KS 05/25. Denne saken blir brukt som eksempel i kapittel 3.

2.3.3 Revisors vurdering

Mandat og myndighet for eierrepresentanter er ikke avklart utover eierskapsmelding og delegeringsreglementet. Kommunen har vært representert i eierorganene. Kommunestyret har ikke fastsatt prinsipper for godtgjøring av styreverv. Eierrepresentantene er sentrale folkevalgte.

Kommunestyret har gjennom eierskapsmeldingen gitt overordnede føringer for utøvelse av eierrollen, men revisor finner ikke at kommunestyret har avklart mandat og myndighet for eierrepresentanter gjennom egne vedtak utover det som følger av eierskapsmeldingen og delegeringsreglementet. Kriteriet om avklaring av mandat og myndighet vurderes derfor som delvis oppfylt.

Basert på kontrollerte protokoller fra sju selskaper vurderer revisor at kommunen er representert i selskapenes eierorganer der kommunen har eierinteresser. Kriteriet om representasjon i eierorganer vurderes som oppfylt.

Revisor finner ikke at kommunestyret har fastsatt godtgjøring av eierrepresentant og eventuelle styreverv utover den generelle omtalen i eierskapsmeldingen som fremhever at dette skal være en diskusjon i kommunestyret. Kriteriet knyttet til overordnede prinsipper for godtgjøring vurderes derfor som delvis oppfylt.

Delegeringsreglementet for Leka kommune gir ordfører myndighet til å representere kommunen i generalforsamling og årsmøter. Kriteriet om at eierrepresentanten er en sentral folkevalgt er dermed oppfylt.

2.4 Kommunestyret som eier og eieroppfølging

2.4.1 Kriterier

- Kommunestyret bør sikre tilstrekkelig opplæring i eierstyring for folkevalgte
- Eierrepresentanter bør utøve eierrollen i samsvar med kommunestyrets vedtak og føringer.
- Kommunen bør vurdere behovet for eiermøter som supplement til formelle møter i eierorganene.

2.4.2 Data om eier og eieroppfølging

I intervju opplyser ordføreren at det gjennomføres generell folkevalgtopplæring i kommunen. Han gir samtidig uttrykk for usikkerhet knyttet til i hvilken grad eierskap og eierstyring har vært vektlagt som del av denne opplæringen. Det gis ikke opplysninger om at eierskap eller eierstyring har vært særskilt behandlet i forbindelse med konstitueringen av sittende kommunestyre eller gjennom annen systematisk opplæring i perioden.

Kommunedirektøren opplyser i intervju at hun ikke kjenner til at det er gjennomført opplæring i eierstyring for sittende kommunestyre. Hun peker på at eierskap og eierstyring i begrenset grad har vært tema i kommunestyret, og at forståelsen av eierrollen og eierstyring som strategisk virkemiddel har vært varierende. Videre opplyser kommunedirektøren at behovet for økt bevissthet om eierrollen er en del av bakgrunnen for at eierskapsmeldingen nå tas opp igjen til politisk behandling, med sikte på å legge til rette for en bredere politisk drøfting av kommunens eierskap.

I spørreundersøkelsen som ble sendt ut til kommunestyrerepresentantene svarer 1 av 7 respondenter at de har fått opplæring i kommunalt eierskap.

Revisor har ikke funnet annen dokumentasjon som viser at det er gjennomført særskilt eller systematisk opplæring i eierstyring for folkevalgte i perioden.

I intervju opplyser ordføreren at informasjonsflyten mellom eierrepresentanter og kommunestyret i hovedsak skjer gjennom muntlige orienteringer og ved behov. Han gir uttrykk for at det i stor grad er opp til eierrepresentanten selv å vurdere hva som tas med videre til kommunestyret etter møter i eierorganene. Ordføreren sier at det ikke er faste rutiner for hvordan informasjon fra generalforsamlinger eller representantskapsmøter skal formidles til kommunestyret, eller at dette skjer i en fast struktur.

Kommunedirektøren opplyser at informasjonsflyten mellom eierrepresentanter og kommunestyret har vært begrenset og i liten grad systematisert. Hun opplyser at det har vært mangelfull rapportering til kommunestyret i form av referater og orienteringer etter møter i eierorganene. Videre viser hun til at kommunestyret i liten grad har vært involvert i forkant av møter i selskaper, for eksempel gjennom politiske drøftinger av saker som skal behandles i eierorganene.

Kommunedirektøren sier at informasjonsflyten i stor grad har vært personavhengig og knyttet til den til enhver tid sittende eierrepresentants vurderinger. Etter hennes oppfatning gir dette kommunestyret et begrenset grunnlag for å følge utviklingen i kommunens selskaper over tid. Hun viser videre til at behovet for bedre informasjonsflyt og rolleavklaringer er tatt opp i dialog med tidligere ordfører, og at dette er tema som nå ønskes løftet i forbindelse med revisjon av eierskapsmeldingen.

Revisor har gjennomgått møteprotokoller fra kommunestyret for 2025. Gjennomgangen viser at det kun i ett tilfelle foreligger protokoll fra eierorgan behandlet som referatsak i kommunestyret. Dette gjelder protokoll fra kontrollutvalget i Konsek Trøndelag IKS, behandlet som referatsak RS 8/25. For øvrige selskaper er det ikke funnet protokoller fra generalforsamling eller representantskapsmøter behandlet i kommunestyret.

I spørreundersøkelsen som ble sendt ut, var det flere spørsmål som rettet seg mot informasjonsflyt og kommunestyrets mulighet til påvirkning. 4 av 7 respondenter svarte at de i noe grad fikk årlig informasjon om kommunens eide selskaper. 4 av 7 mener at de i liten grad har fått muligheten til å gi føringer til eierrepresentanten om hvordan eierskapet skal utøves.

I intervju med ordføreren fremkommer det ikke opplysninger om at det er etablert faste eller systematiske eiermøter mellom kommunen som eier og selskapenes styre og administrasjon. Ordføreren beskriver at oppfølgingen av kommunens eierskap i hovedsak skjer gjennom

formelle eierorgan og gjennom dialog ved behov, men omtaler ikke bruk av eiermøter som en egen arena for dialog eller forventningsavklaringer.

Kommunedirektøren opplyser i intervju at kommunen i liten grad har benyttet uformelle møteplasser, som eiermøter, i oppfølgingen av kommunens selskaper. Hun viser til at eierrollen i hovedsak har vært ivaretatt gjennom møter i generalforsamling, årsmøter og representantskap. Videre opplyser hun at det har vært begrenset dialog om overordnede og strategiske spørsmål knyttet til eierskapet utenfor de formelle eierorganene.

Kommunedirektøren peker på at mangelen på faste arenaer for dialog mellom eier, styre og administrasjon kan bidra til uklar rolleforståelse og svak politisk forankring av eierutøvelsen. Hun viser videre til at behovet for bedre dialog og tydeligere samhandling mellom kommunen og selskapene er en del av bakgrunnen for at eierskapsmeldingen nå tas opp igjen til politisk behandling.

Leka kommunes eierskapsmelding legger opp til at eiermøter skal brukes jevnlig som en uformell arena for dialog mellom kommunen som eier, selskapets styre og daglig leder. Møtene skal bidra til god eierstyring og kommunikasjon, men det skal ikke treffes vedtak eller gis føringer som griper inn i styrets myndighetsområde. Meldingen understreker også at prinsipielle saker bør avklares politisk i forkant av møter i eierorganene, og at eiermøter avholdes ved behov.

Revisor har ikke funnet annen dokumentasjon som viser at eiermøter benyttes systematisk som virkemiddel i kommunens oppfølging av eierskapet. Datagrunnlaget for dette kriteriet bygger dermed i hovedsak på intervjuopplysninger.

2.4.3 Revisors vurdering

Data gir ikke grunnlag for å si at det er gjennomført systematisk opplæring. Informasjonsflyt og føringer fra kommunestyret er begrenset og lite systematisert. Eiermøter benyttes ikke systematisk.

Data gir ikke grunnlag for å si at det er gjennomført systematisk opplæring i eierstyring, og kun én av respondentene oppgir å ha fått slik opplæring. Revisor vurderer at kriteriet om opplæring ikke er oppfylt.

Videre viser data at informasjonsflyten mellom eierrepresentanter og kommunestyret er begrenset og i liten grad systematisert, og at kommunestyret i liten grad gir føringer til eierrepresentanten. Revisor vurderer at kriteriet om at eierrepresentanter skal utøve eierrollen i samsvar med kommunestyrets vedtak og føringer er delvis oppfylt.

Det er ikke dokumentert bruk av eiermøter, og dialogen skjer i hovedsak innenfor formelle eierorgan. Revisor vurderer at det i eierskapsmeldingen er vurdert et behov for eiermøter, men at dette ikke er fulgt opp med praktisk gjennomføring i ettertid.

3 TILRETTELEGGING FOR GOD EIERSTYRING

3.1 Problemstilling

- Har kommunen rutiner som sikrer tilrettelegging for god eierstyring?

God eierstyring handler ikke bare om politiske vedtak og styringsdokumenter. Kommunen må også ha rutiner som gjør det mulig å følge opp eierskapet i praksis. Når oppgaver er lagt til selskaper utenfor kommunens ordinære linjeorganisasjon, blir kommunedirektørens rolle i saksforberedelse, internkontroll, rapportering og informasjonsflyt viktig. I dette kapittelet undersøker revisor om Leka kommune har slike rutiner og systemer.

3.2 Saksforberedelser og utredning av eierskap

3.2.1 Kriterium

- Kommunedirektøren skal påse at saker om eierstyring som legges fram for politisk behandling er forsvarlig utredet.

3.2.2 Data om saksforberedelser

Revisor har gjennomgått innkallinger og møteprotokoller for kommunestyret fra 1. januar 2025 til og med 31. mars 2026. I dette tidsrommet er det funnet én sak som direkte gjelder eierstrategi, føringer til eierrepresentanter eller drøfting av eierskap. Saken gjelder Leka Industriselskaps salg av båthus og ble behandlet i kommunestyret i sak KS 05/25.

Til saken i KS 05/25 var innkallingen til et ekstraordinært årsmøte i Leka Industriselskap lagt ved som saksgrunnlag. Innkallingen inneholder en kort beskrivelse av historikken til bygget som eventuelt skulle selges, samt noen korte begrunnelser for salget. Industriselskapets innstilling i saken var at salget skulle gjennomføres. Kommunedirektøren hadde skrevet et kort saksframlegg. I saksframlegget vises det til at saken også var behandlet tidligere i kommunestyret, og at det var behov for en tydeligere avklaring av kommunestyrets mandat til ordfører i den videre behandlingen av saken. Kommunestyret vedtok i sak KS 05/25 følgende mandat til ordfører: *Leka Industriselskap selger båthuset til båtforeningen med en gjenkjøpsklausul og en avtale.*

Saken hadde også vært behandlet tidligere i kommunestyret i PS 101/2024. I saksframlegget til denne behandlingen fremgår det at kommunen gjennom innkalling til generalforsamling i Leka Industriselskap ble kjent med at Leka båtforening ønsket å kjøpe båthuset de disponerte. Saksframlegget beskriver at båthuset opprinnelig ble bygd i tilknytning til et kommunalt prosjekt på slutten av 1990-tallet, og senere ble overført til Leka Industriselskap som eier og forvalter. Det fremgår også at Leka kommune er majoritetseier i selskapet, og at ordfører representerer kommunens interesser i generalforsamlingen. I vurderingsdelen skriver kommunedirektøren at det er god eierstrategi å løfte prinsipielle saker som angår forvaltningen av selskaper kommunen er medeier i, til kommunestyret, slik at ordfører kan få mandat til stemmegivning i generalforsamlingen. Kommunedirektøren fremmet ikke egen innstilling til vedtak, fordi det ble lagt til grunn at det var opp til kommunestyret å gi ordfører stemmemandat i saken.

Kommunedirektørens rolle i eierstyringen er overordnet omtalt i eierskapsmeldingen for Leka kommune fra 2022, der det fremgår at administrasjonen skal legge til rette for politisk behandling av prinsipielle spørsmål knyttet til eierskap. Meldingen gir ingen nærmere avklaring av kommunedirektørens ansvar for initiering, utredning eller oppfølging av saker om eierstyring. Kommunedirektørens rolle i eierskapsforvaltningen er heller ikke særskilt regulert i kommunens delegeringsreglement, utover det generelle ansvaret for saksforberedelse og gjennomføring av kommunestyrets vedtak.

I intervju opplyser kommunedirektøren at hennes rolle knyttet til eierstyring i hovedsak er saksforberedende og tilretteleggende, og at administrasjonen ikke utøver eierrollen direkte. Hun beskriver at administrasjonens bidrag i eiersaker er å legge til rette for politisk behandling og gjøre relevant informasjon tilgjengelig for kommunestyret. Kommunedirektøren opplyser videre at prinsipielle saker om eierskap bør løftes til politisk behandling når det er behov for avklaringer av kommunens eierutøvelse.

3.2.3 Revisors vurdering

Revisor vurderer at kriteriet er delvis oppfylt. Kommunedirektøren har lagt saken fram for politisk behandling, men saksgrunnlaget fremstår som begrenset.

Kriteriet innebærer at kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for politisk behandling er forsvarlig utredet. Hva som ligger i kravet til forsvarlig utredning, må vurderes konkret ut fra sakens karakter og hvilken beslutning det folkevalgte organet skal ta. Revisor legger til grunn at vurderingen i denne sammenhengen ikke gjelder kommunestyrets skjønn eller innholdet i vedtaket, men om administrasjonen gjennom saksframlegg og øvrige saksdokumenter har lagt til rette for at kommunestyret kan behandle saken på et forsvarlig grunnlag.

Vurderingen av saksforberedelse bygger på et begrenset praksisgrunnlag. Revisor har i kontrollperioden funnet én sak som direkte gjelder eierstyring eller føringer til eierrepresentant. Saken gjelder Leka Industriselskaps salg av båthus og ble behandlet i kommunestyret i sak KS 05/25. Dokumentasjonen viser at det forelå et saksframlegg fra kommunedirektøren, og at saken ble lagt fram for kommunestyret med sikte på å gi et tydeligere mandat til ordfører enn det som fulgte av tidligere behandling. Saksframlegget viser også at kommunedirektøren vurderte det som god eierstrategi å løfte prinsipielle saker knyttet til kommunens eierskap til kommunestyret. Etter revisors vurdering viser dette at administrasjonen har bidratt til å løfte saken inn i et politisk spor og tydeliggjøre behovet for en nærmere avklaring av mandatet fra kommunestyret.

Samtidig fremstår saksgrunnlaget som begrenset. Det sentrale underlaget i saken er innkallingen til ekstraordinært årsmøte i Leka Industriselskap, med en kort redegjørelse for historikk og begrunnelse for salget. Kommunedirektørens eget saksframlegg er kort, men inneholder en vurdering av at prinsipielle eiersaker bør løftes til kommunestyret for å avklare ordførerens stemmemandat. Revisor merker seg at saksframlegget i begrenset grad belyser hvilken betydning salget har for kommunen som eier, og hvilke forhold som var relevante for kommunestyret å vurdere i egenskap av å være majoritetseier. Selv om selskapets saksgrunnlag peker på mulige positive virkninger for selskapet, er det i liten grad synliggjort hvordan saken er vurdert opp mot kommunens egne eierinteresser. Det samme gjelder for saksframlegget når saken ble behandlet første gang. PS 101/2024 bygget i hovedsak på opplysningene i selskapets egen innkalling til generalforsamling.

Etter revisors vurdering viser dette at administrasjonen i noen grad har ivaretatt plikten til saksforberedelse ved å legge saken fram for politisk behandling og synliggjøre behovet for mandat. Samtidig gir datagrunnlaget indikasjoner på at den administrative tilretteleggingen av saken har vært knapp, og at saken i stor grad bygger på selskapets eget saksgrunnlag. Når datagrunnlaget er begrenset til én sak, gir det ikke grunnlag for å si at kommunen har en tydelig og innarbeidet praksis for forsvarlig utredning av eiersaker.

Revisor vurderer på denne bakgrunn at kriteriet er delvis oppfylt.

3.3 Internkontroll, rapportering og administrativ tilrettelegging

3.3.1 Kriterium

- Kommunen skal ha rutiner som inngår i et internkontrollsystem for oppfølging av kommunens eierskap jf. kommuneloven § 25-1.

3.3.2 Data om rutiner og tilrettelegging

Gjennomgangen av kommunens styringsdokumenter, herunder eierskapsmeldingen fra 2022 og delegeringsreglementet, viser at det ikke er fastsatt egne rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av kommunens eierskap. Dokumentene gir overordnede beskrivelser av roller og ansvar, men inneholder ikke konkrete rutiner eller prosesser knyttet til eierskapsoppfølging.

I intervju opplyser kommunedirektøren at kommunen per kontrolltidspunktet ikke har etablert formelle eller systematiske rutiner for oppfølging av eierskap som del av internkontrollsystemet. Oppfølgingen skjer i hovedsak gjennom deltakelse i formelle eierorgan, og informasjon som bringes tilbake til kommunestyret er i stor grad personavhengig. Kommunedirektøren peker på dette som en sårbarhet, og viser til at begrensede administrative ressurser har bidratt til at eierskapsoppfølging ikke er systematisert som eget område.

Kommunedirektøren opplyser videre at behovet for økt struktur og systematikk i oppfølging og rapportering av eierskap er en del av bakgrunnen for at eierskapsmeldingen tas opp politisk behandling i 2026.

3.3.3 Revisors vurdering

Det er ikke etablert formelle rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av eierskap, og oppfølgingen er i stor grad personavhengig.

Kriteriet innebærer at kommunen skal ha etablerte rutiner for oppfølging av eierskap som inngår i et betryggende internkontrollsystem. Data viser at kommunen ikke har fastsatt formelle rutiner eller systemer for oppfølging og rapportering av eierskap, og at oppfølgingen i stor grad er personavhengig.

Når oppfølgingen av kommunens eierskap i stor grad beror på enkeltpersoners praksis og vurderinger, blir området sårbart og mindre forutsigbart, noe som svekker et betryggende internkontrollsystem.

Revisor vurderer på denne bakgrunn at kriteriet ikke er oppfylt.

4 KONKLUSJON

Problemstilling 1: Utøver Leka kommune eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer?

Leka kommune har etablert overordnede rammer for eierstyring gjennom eierskapsmeldingen fra 2022. Meldingen oppfyller i stor grad lovkravene til innhold, og kommunen er representert i selskapenes eierorganer ved sentrale folkevalgte. Samtidig har kommunestyret ikke behandlet eierskapsmeldingen i inneværende valgperiode.

Kontrollen viser videre at flere forhold som følger av anerkjente anbefalinger for god eierstyring, i begrenset grad er fulgt opp. Det er ikke gjennomført systematisk opplæring i eierstyring for folkevalgte, informasjonsflyten mellom eierrepresentanter og kommunestyret er lite strukturert, og kommunestyret er i begrenset grad involvert i forkant av eiersaker.

Kommunens egne føringer i eierskapsmeldingen legger opp til politisk forankring av prinsipielle eiersaker, rapportering fra eierorgan og bruk av eiermøter som arena for dialog. Revisor vurderer at disse føringene delvis er fulgt opp i praksis.

Revisor konkluderer på denne bakgrunn med at Leka kommune i noen grad utøver eierstyring i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer, men at det er flere svakheter knyttet til systematikk, politisk forankring og oppfølging av eierrollen.

Problemstilling 2: Har kommunen rutiner som sikrer tilrettelegging for god eierstyring?

Revisor har i den undersøkte perioden funnet én sak om eierstyring til politisk behandling, noe som gir et begrenset grunnlag for å vurdere kommunens praksis for saksforberedelse i eiersaker. Vurderinger og konklusjon bygger derfor på et svært begrenset praksisgrunnlag.

Kommunen har ikke etablert formelle rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av eierskap som del av et internkontrollsystem, og oppfølgingen fremstår i hovedsak som personavhengig.

Selv om kommunen er liten og har begrensede administrative ressurser og et begrenset antall eierskap, innebærer dette at eierstyringen i liten grad er systematisert. Revisor konkluderer samlet med at kommunen ikke har rutiner som i tilstrekkelig grad legger til rette for god og systematisk eierstyring.

5 ANBEFALINGER

Revisor anbefaler at Leka kommune:

- legger fram eierskapsmelding for politisk behandling i inneværende valgperiode
- avklarer mandat og myndighet for kommunens eierrepresentanter gjennom egne vedtak
- fastsetter overordnede prinsipper for godtgjøring av eierrepresentanter og styreverv
- sikrer opplæring i eierstyring for folkevalgte
- etablerer rutiner for informasjonsflyt og politisk forankring av eiersaker
- etablerer rutiner for systematisk oppfølging og rapportering av kommunens eierskap

KILDER

Kommunal- og distriktsdepartementet. Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>

Kommunal- og distriktsdepartementet. Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Proposisjon til Stortinget. Regjeringen.no. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-46-l-20172018/id2593519/>

Nærings- og fiskeridepartementet. Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven).

Kommunal- og distriktsdepartementet. Lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (IKS-loven). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-01-29-6>

Kommunesektorens organisasjon (KS). Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. KS, 2020. <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF). RSK 002 – Standard for eierskapskontroll. Fast-satt 12. august 2020. https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_002_Standard_for_eierskapskontroll_200812.pdf

Leka kommune. Eierskapsmelding for Leka kommune. Vedtatt i kommunestyret 16. juni 2022. <https://www.konsek.no/wp-content/uploads/2024/12/0007-Vedlegg-Leka-Eierskapsmelding.pdf>

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV KRITERIER

Kommuneloven § 23-4 definerer eierskapskontroll. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter. Videre omfatter kontrollen om eierutøvelsen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring (kommuneloven § 23-4). I henhold til RSK 002 – Standard for eierskapskontroll skal revisor etablere kriterier for hver eierskapskontroll. Kriteriene skal utledes av autoritative kilder og utgjøre de krav, normer eller standarder som kommunens utøvelse av eierskapet skal vurderes opp mot (NKRF, RSK 002, punkt om kriterier).

På denne bakgrunn er kriteriene i denne eierskapskontrollen utledet fra:

- kommunelovens bestemmelser om eierskap og eierstyring
- relevante bestemmelser i aksjeloven og IKS-loven
- KS' Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (KS, 2020)
- forarbeidene til kommuneloven (Prop. 46 L (2017–2018))
- kommunestyrets egne vedtak og styringsdokumenter, herunder Leka kommunes eierskapsmelding.

Eiernes styringsdokumenter – eierskapsmelding

Kommuneloven § 26-1 første ledd pålegger kommunen minst én gang i valgperioden å utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Etter § 26-1 andre ledd skal eierskapsmeldingen som et minimum inneholde:

- kommunens prinsipper for eierstyring
- oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter kommunen har eierinteresser i
- kommunens formål med sine eierinteresser (kommuneloven § 26-1).

I forarbeidene til kommuneloven fremgår det at eierskapsmeldingen bør gi en samlet og helhetlig oversikt over kommunens eierskap, uavhengig av organisasjonsform og eierandel, og fungere som et sentralt politisk styringsverktøy (Prop. 46 L (2017–2018), kapittel 26.1).

KS anbefaler¹ i tillegg at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv, som grunnlag for eierorganets fastsettelse av styrehonorar. Denne anbefalingen er ikke lovpålagt, men representerer anerkjente prinsipper for god eierstyring.

Utlledede kriterier:

- Kommunestyret skal minst én gang i valgperioden vedta en eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven § 26-1.
- Eierskapsmeldingen skal inneholde prinsipper for eierstyring, oversikt over kommunens eierskap og formål med eierskapet, jf. kommuneloven § 26-1.
- Kommunestyret bør ta stilling til overordnede prinsipper for godtgjøring av styreverv, jf. KS anbefaling nr. 16.

Kommunestyret som eier og eieroppfølging

Kommunestyret er kommunens øverste organ og fatter vedtak på vegne av kommunen, jf. kommuneloven § 5-3 første og andre ledd. Det innebærer at kommunestyret fastsetter de overordnede rammene for kommunens eierskap gjennom politiske vedtak og styringsdokumenter, blant annet eierskapsmelding vedtatt i medhold av kommuneloven § 26-1. Eierskapet utøves innenfor disse rammene og gjennom selskapenes eierorganer, som generalforsamling i aksjeselskaper og representantskap i interkommunale selskaper, jf. aksjeloven § 5-1 og IKS-loven § 6. Dette er i tråd med anerkjente prinsipper for eierstyring, herunder KS' anbefaling om at kommunestyrets styring av selskaper skal skje gjennom eierorganet og innenfor fastsatte politiske rammer (KS, 2020, anbefaling nr. 7). KS anbefaler at kommunestyret gis tilstrekkelig opplæring i eierstyring tidlig i valgperioden, for å sikre et felles kunnskapsgrunnlag for utøvelsen av eierrollen (KS anbefaling nr. 3). Videre anbefales det at eierstyringen settes i system, slik at kommunestyret mottar relevant og strukturert informasjon om selskaper kommunen eier, og at det etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganene (KS anbefaling nr. 7).

Utlledede kriterier:

- Kommunestyret bør sikre tilstrekkelig opplæring i eierstyring for folkevalgte, jf. KS anbefaling nr. 3.

¹ KS (2020). Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Kommunesektorens organisasjon (KS). Anbefaling nr. 16: Godtgjøring av styreverv, s. 18. Tilgjengelig på:

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>

- Kommunen bør vurdere behovet for eiermøter som supplement til formelle møter i eierorganene, jf. KS anbefaling nr. 6.

Eierrepresentasjon

Eierskapet utøves formelt i selskapenes eierorganer, som generalforsamling i aksjeselskaper og representantskap i interkommunale selskaper (aksjeloven § 5-1, IKS-loven § 6). Kommunestyret kan delegere myndighet til eierrepresentanter i tråd med kommuneloven § 5-3, men har fortsatt det overordnede ansvaret for kommunens eierinteresser.

KS anbefaler at sentrale folkevalgte som hovedregel oppnevnes som eierrepresentanter, og at kommunestyret avklarer eierrepresentantenes mandat og myndighet (KS anbefaling nr. 7).

Utlede kriterier:

- Eierrepresentanter bør være sentrale folkevalgte.
- Kommunestyret bør avklare mandat og myndighet for kommunens eierrepresentanter.
- Kommunen bør være representert i selskapenes eierorgan.
- Eierrepresentanter bør utøve eierrollen i samsvar med kommunestyrets vedtak og føringer.

Rutiner for eierstyring og administrativ tilrettelegging

Kommunedirektøren har ansvar for at saker som legges fram for politisk behandling er forsvarlig utredet, jf. kommuneloven § 13-1. Videre følger det av kommuneloven § 25-1 at kommunen skal ha betryggende internkontroll, noe som også omfatter systemer og rutiner knyttet til eierstyring. Dette innebærer at administrasjonen skal legge til rette for at kommunestyret kan utøve eierrollen på et forsvarlig grunnlag, blant annet gjennom rutiner for innhenting og systematisering av informasjon om kommunens eierskap. Dette er også i samsvar med forarbeidene til kommuneloven, der kommunedirektørens ansvar for å legge til rette for et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for de folkevalgte understrekes, jf. NOU 2016: 4 Ny kommunelov og Prop. 46 L (2017–2018). Ved vurderingen av dette kriteriet legger revisor vekt på om administrasjonen, gjennom saksframlegg og øvrige saksdokumenter, har lagt til rette for at kommunestyret kan behandle den aktuelle eiersaken på et forsvarlig grunnlag.

Utlede kriterier:

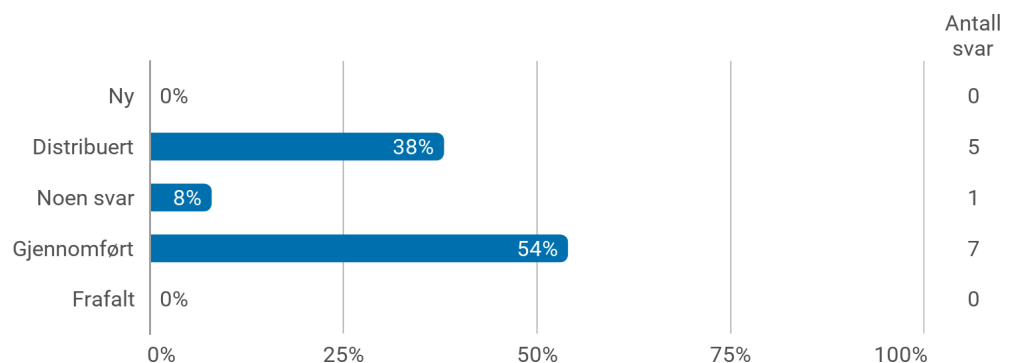
- Kommunedirektøren skal påse at saker om eierstyring som legges fram for politisk behandling er forsvarlig utredet, jf. kommuneloven § 13-1.

- Kommunen skal ha rutiner som inngår i et betryggende internkontrollsystem for oppfølging av kommunens eierskap, jf. kommuneloven § 25-1.

VEDLEGG 2 - SPØRREUNDERSØKELSE

Dette vedlegget gir en samlet oversikt over resultatene fra spørreundersøkelsen som er gjennomført blant kommunestyrets medlemmer som del av eierskapskontrollen. Formålet med vedlegget er å dokumentere det empiriske grunnlaget for deler av vurderingene i hovedrapporten. Innholdet består av oppsummerte svar og grafiske framstillinger av respondentens erfaringer, kunnskap og oppfatninger om kommunens eierstyring. Vedlegget er ment som et supplement til hovedrapporten og gir leseren mulighet til å se nærmere på datagrunnlaget som ligger til grunn for revisors analyser og konklusjoner.

Samlet status

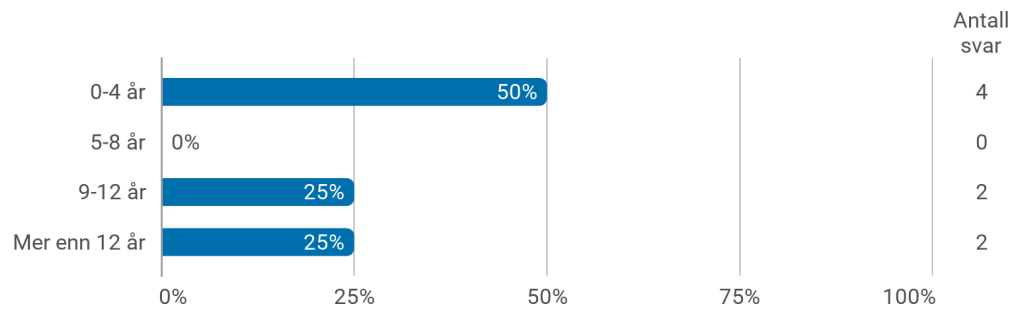

Kilde: Revisjon Midt-Norge

Figur 1 - viser deltagelse i undersøkelsen i prosent

1. Bakgrunn

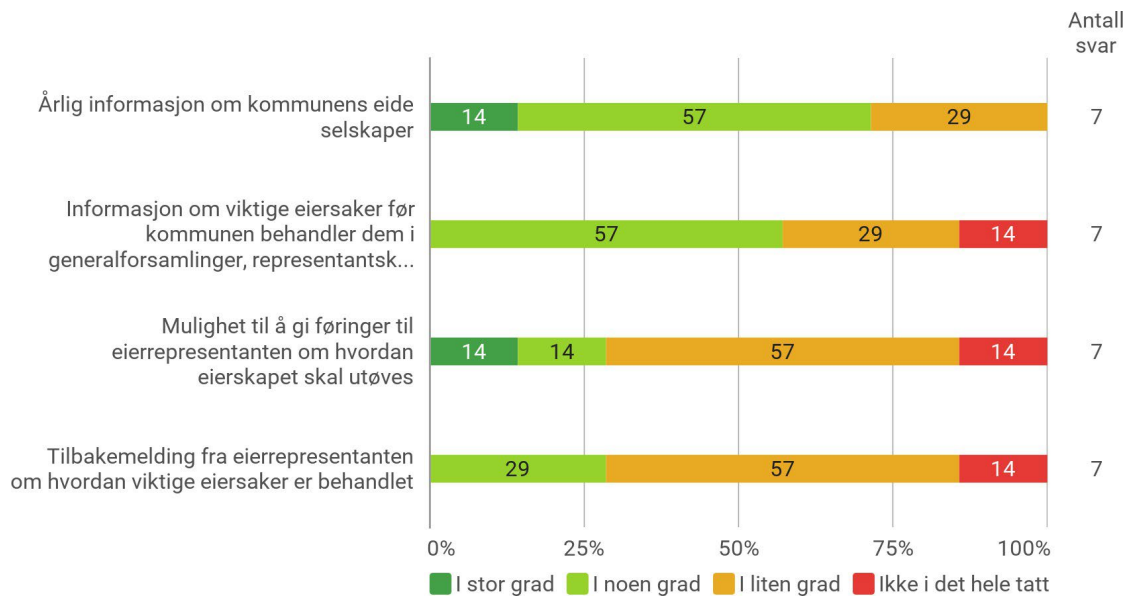
Hvor mange år har du vært fast medlem i kommunestyret?

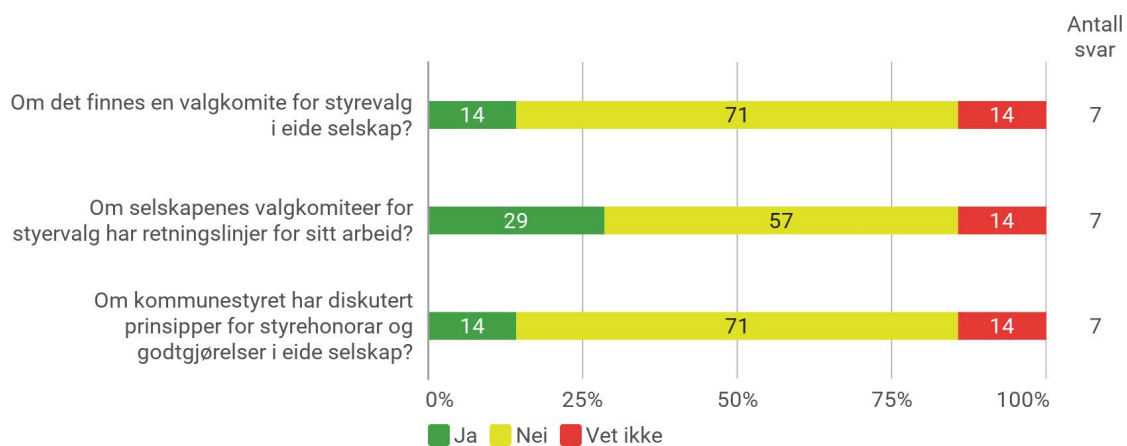
2. Deltakelse i kommunens eierstyringsprosesser Er du som folkevalgt:

3. Informasjon og innflytelse i kommunestyret om eierskapet Hvilken grad har du som folkevalgt fått følgende:

4. Føringer for styrevalg i kommunens eide selskap Er du som folkevalgt kjent med følgende:

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no